

Duško IVANČIĆ, dipl. inž., SISAK

DRUŠTVO POLJOPRIVREDNIH INŽENJERA I TEHNIČARA REGIJE S I S A K

Društvo je osnovano 1953. godine, obuhvativši članstvo s područja nekadašnjih kotareva Siska, Petrinje, Kostajnica i Dvor na Uni. U samom početku brojilo je 30 članova od kojih je gotovo polovina radila u tadašnjim poljoprivrednim stanicama (ukupno ih je bilo 5), a ostali su radili na Poljoprivrednom dobru Topolovac, u Zadrugarstvu, Lanari—Petrinja zatim u ondašnjoj poljoprivrednoj školi u Petrinji i drugdje.

Tadašnje vrijeme karakteristično je po velikom broju općih poljoprivrednih zadruga u sisačko-banijskoj regiji (bilo ih je oko 60) koje su nastale nakon što su reorganizirane seljačke radne zadruge, od kojih su preuzele na sebe i dio njihove imovine) zemljišta, škole, skladišta i dr.) sa svrhom da se što bolje organizira proizvodnja i kontinuitet.

Od vremena osnivanja društva do današnjih dana karakteristično je nekoliko vremenskih perioda koje svako za sebe nosi upečatljiv prikaz djelovanja Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara kao i aktivnost njegovih članova.

Period od 1953. do 1960.

Narod u selu s nepovjerenjem je gledao na kolektivizaciju sela. Kreditiranje ili bilo koji drugi vidovi ulaganja u proizvodne kapacitete nisu se tada uopće mogli zamisliti u privatnom sektoru. Zasijavale su se domaće sorte žitarica koje ni genotipski ni fenotipski nisu mogle podići nivo prinosa, stočni fond uništen od rata sa dosta ekstenzivnom ishranom. U navedenom periodu tek se nazire početak novih vidova u poljoprivrednoj proizvodnji, počinju se primjenjivati umjetna gnojiva i zaštitna sredstva.

U takvim uvjetima su poljoprivredni stručnjaci morali pokazati prednosti društvene proizvodnje nad privatnom. Za struku je to naravno bio veliki izazov, ali i česta zamka i riziko za neuspjeh. Rukovodstva društveno-poljoprivrednih zajednica su imala relativno dosta razumijevanja za poljoprivredne stručnjake i osiguravali su im moguće uvjete rada koji su tada bili općenito skromni.

Razdoblje do te godine može se obilježiti kao period pravog entuzijazma poljoprivrednih stručnjaka koji su vršili gospodarsko-prosvjetiteljsku misiju u selu.

U takvim okolnostima rad Društva bio je vrlo dobar. Entuzijazam i rado prihvaćanje svake obaveze po članovima bila je vrlina svakog poljoprivrednog stručnjaka. Dinamičan rad Društva karakteriziraju kolegijalni susreti, tretiranje strateških problema, vršila se razmjena stručnih iskustava, organizirale su se razne sekcije, a također bila je vrlo tijesna suradnja s Republičkim društvom.

To je inače bilo doba kada su u Društvu bili razvijeni izvanredni drugarski i kolegijalni odnosi. Najveću aktivnost su obično nosili stručnjaci iz poljoprivrednih stanica.

Period od 1960. do 1965.

Ovaj period karakterizira već brži razvoj tehnologije i općeg unapređenja poljoprivrede. U poljoprivrednoj ratarskoj proizvodnji uvađaju se talijanske, a zatim i visokorodne domaće sorte pšenice.

Pored američkih hibrida s kukuruzom se zasijavaju i domaći hibridi. Znatno je brži stupanj mehaniziranosti društvenog sektora. Primjenjuju se veće količine umjetnih gnojiva kao i zaštitna sredstva.

U poljoprivrednu proizvodnju uvode se novi elementi kod obrade zemljišta. U stočarskoj proizvodnji prilazi se tovu bijele mesne svinje, usvaja se tov odbite teladi s koncentratima i proizvodnja baby beefa. Uočava se vidan napredak u selekciji i ishrani stoke.

Da bi se sve to brzo unosilo i primjenjivalo u praksu, bili su potrebni uspjesi na društvenom sektoru, što često nije postizano zbog još niza objektivnih okolnosti i mnogo demonstracionih a nekad i egzaktnih pokusa, da bi se uvjerali individualni proizvođači u prednosti novoga. To je inače bio vrlo uspješan period u kojem je struka doživjela veliku afirmaciju, a time i društvo agronoma u cjelini.

U tom periodu društveno-političke zajednice izdvajaju više za selekciju u stočarstvu (rasplodna stoka), no seljaci još uvijek ne mogu dobiti kredite za razvoj proizvodnih kapaciteta. U društvenom sektoru to je period kada se za njega izdvajaju najveće investicije.

U takvim uvjetima je djelovalo i Društvo agronoma. Osnovni moto koji su prihvatili svi članovi je bila riješenost da se u okviru mogućih uvjeta uvijek vodi i dalje bitka za racionalnije i bolje korištenje raspoloživih kapaciteta za proizvodnju. U tome je pomogao i zaokret prehrambene industrije prema primarnoj poljoprivredi, upravo u trenutku nakon što je stvoren vakuum nakon masovnog propadanja zadrugarstva.

To je ujedno i vrijeme prelaza kadrova u proizvodnju, pretežno u okviru Mesne industrije »Gavrilović«. Prisutno je i mišljenje političara u društveno-političkim zajednicama da je seljak naučio što je trebalo i sada ga treba proizvodno organizirati i stručno usmjeravati samo preko stručnjaka iz društvenog sektora.

To je bila ipak jednostrana i površna procjena koju je kasnije dokazala i praksa. Upravo svi ovi događaji u 1964. i 1965. godini imali su dosta odraza na rad Društva koje je ušlo u privremenu krizu.

Dijelom je tome pridonio i prestanak postojanja kotara kao društveno-političke zajednice regionalnog karaktera. No Društvo je preboljelo i ovu krizu.

Period 1965 — 1975.

Početak privredne reforme koja u prvoj godini mnogo obećava, ovaj period počinje udruživanjem sitnih proizvodnih organizacija u poljoprivredi. Jenjavaju investiranja u društvenom sektoru, a započinje vrlo intenzivan raz-

voj kooperativne proizvodnje, odnosno proizvodnje mesa na selu, a također unatoč visoke stope deagrarizacije sela, razvija se robna proizvodnja u njemu.

Selo konačno dobiva kredit od društva za ulaganja u proizvodnju. To je period uspješnih rezultata u selekciji stoke, jer se u proizvodnju masovno uvodi bijela svinja, a vrši se i pretapanje goveda u smjeru simentalaca.

Karakteristična su i neka negativna kretanja u tom periodu. Uočava se stagnacija u prinosima kod žitarica, likvidirana je stručna poljoprivredna služba za selo i zapaža se nazadovanje zadrugarstva.

Sva ova zbivanja se odražavaju i na Društvo agronoma. Mlađe kolege se zbog sporog rasta društvene poljoprivrede zapošljavaju u prehrambenoj industriji, trgovini, ili u organima lokalne vlasti. Broj članova Društva raste, ali isto i potreba kod kolega da se u okviru Društva povremeno nađu i čuju najaktualnije probleme iz struke, da izraze svoje mišljenje o pojedinim programima i studijama razvoja poljoprivrede.

Upravo takav program Društva je krajem razdoblja i privukao gotovo sve agronome i tehničare te Društvo ponovo reafirmira svoj rad i djelovanje.

Kroz ovaj kratki ali sažeti vremenski prikaz u 30-godišnjem periodu djelovanja Društva uočavaju se ključne komponente razvoja našeg društva a u okviru toga i djelovanje Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara na našoj regiji.

Članovi Društva uložili su u ovaj razvoj mnogo svojeg stručnog i organizacijskog rada. Organizirana su mnoga predavanja po selima sisačke regije. Postavljeno je u cjelokupnom periodu djelovanja Društva stotinu pokusa u svim granama poljoprivredne proizvodnje.

Članovi Društva i danas posvećuju veliku pažnju proizvodnji hrane na društvenom sektoru, nastoje podići nivo proizvodnje i kod individualnih proizvođača. Današnji rad Društva reguliran je Statutom donijetim 1977. god. na redovnoj godišnjoj skupštini, a program djelovanja Društva odvija se i analizira putem donijetih zaključaka. Zaključci koji se donose na redovnim godišnjim skupštinama dobrim se dijelom izvršavaju.

U zaključcima prvo mjesto zauzima stručno uzdizanje naših članova, putem stručnih predavanja i stručnih ekskurzija u našoj zemlji i inostranstvu i postavljanje stručnih pokusa u svim općinama regije Sisak. U zadnje vrijeme obrađene su slijedeće teme iz oblasti poljoprivredne proizvodnje:

1. Osnovna obrada tla, ishrana bilja, gnojidba — prof. Durman
2. Ishrana stoke s osvrtom na uzgoj repromaterijala i tov svinja — prof. Zlatić
3. Najnovija dostignuća u proizvodnji kukuruza — prof. Gotlin
4. Črnc polje kazeta IX i X — inž. I. Bajt
5. Plan razvoja poljoprivrede na našoj regiji — inž. Križanić
6. Uzgoj i osobine BC hibrida — stručnjaci Instituta za oplemenjivanje bilja Zagreb — dr Rojc i ing. Parlov
7. Ekonomika u poljoprivredi — prof. B. Štancl, ing. Parlov
8. Najnovija dostignuća u razvoju pšenice — prof. S. Borojević
9. Poljoprivreda krajem XX vijeka — prof. S. Borojević

Društvo je u 1979. godini organiziralo stručnu ekskurziju u Austriju, Švicarsku i Italiju, te sudjelovalo u organizaciji treće regionalne izložbe stoke u Sunji. Godine 1980. Društvo je organiziralo stručnu ekskurziju u Rumunjsku i Mađarsku. Na stručnim ekskurzijama učestvovalo je 65 članova Društva. Organizacija je bila na zavidnoj visini.

Svi članovi Društva aktivno su uključeni u realizaciji planova proljetne i jesenske sjetve, te otkup poljoprivrednih proizvoda od individualnih sektora.

Društvo je u 1982. i 1983. godini vrlo uspješno organiziralo Dan polja pšenice područja Sisak. Na dan polja prisustvovali su gotovo svi članovi Društva, dio naprednih poljoprivrednika i društveno-politički radnici regije i općina.

Na Agronomski glasnik pretplaćeni su svi članova ovog Društva. Članarina se plaća u visini godišnje pretplate za Agronomski glasnik. Na kraju želimo istaći, da Društvo u svom programu ne zapostavlja i socijalno humanu komponentu.

Na svečan način otpraćuju se članovi koji odlaze u zasluženu mirovinu uz prigodan poklon koje im poklanja Društvo.

Vodi se briga o mladim nezaposlenim poljoprivrednim stručnjacima, a provode se i druge akcije u vezi života i rada svakog našeg člana.

Za rad Društva potrebna su i financijska sredstva, koja rješavamo putem Društveno-političkih zajednica, radnih organizacija koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom i SIZ-om za poljoprivredu.

Sastanci Društva održavaju se 2 — 3 puta godišnje. U cilju što boljeg povezivanja članova Društva sa radnim organizacijama u poljoprivredi, sastanci se održavaju svaki puta u drugoj radnoj organizaciji koja je taj puta domaćin skupa. Organizacije u dogovoru sa Društvom određuju aktualnu temu predavanja, angažiraju predavače i snose troškove.

Na svakom sastanku dogovora se slijedeća tema te termin slijedećeg susreta i zadužuju organizator.